

■ Izradi projektne dokumentacije za potrebe obnove kulturnog dobra, zgrade obitelji Brlić, prethode istražni radovi i izrada Konzervatorsko-restauratorskog elaborata. Hrvatski restauratorski zavod iz Zagreba je analizom povijesne, arhivske dokumentacije dao slijed događanja koji je prethodio gradnji kuće Brličevih u današnjem izgledu.

Stara obiteljska kuća Brlić zasigurno je bila drvena. U spomenici koja je bila uzidana u temelje te kuće stoji da je Andrija Antun Brlić kupio kuću udovice Mande Mutefelije, a zatim mjesto koje je do

Ministarstvo kulture, Konzervatorski odjel u Slavonskom Brodu

NOVI PRILOZI POZNAVANJU POVIJESNOG NASLJEĐA I KULTURNIH DOBARA BRODSKOG POSAVLJA

Baština - info

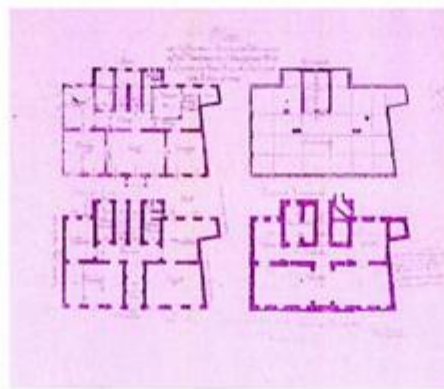
INFORMATIVNO-EDUKATIVNI IZBOR IZ STRUČNIH MATERIJALA
 ARHIVA MINISTARSTVA KULTURE (217)

Konzervatorsko-restauratorski radovi i posebnost struke (II. dio)

Piše: Željka Perković,
 diplomirani inženjer
 arhitekture,
 pročelnica

Pogled na pročelje stare obiteljske kuće Brlić (u sredini) izgrađene 1799. godine (akvarel Milice Brlić)

Preris izvornih nacrtu kuće iz 1883. godine (autorica Radmila Androić 1975.)

Naslovnica Elaborata HRZ-a iz 2015.

tada zauzimala stara solana s dvorištem i 27. lipnja 1799. godine postavio kamen temeljac za novu kuću. Uz spomenicu, u temelje su postavljeni bakreni novčić iz doba rimskog cara Gracijana (navodno pronađen prilikom kopanja temelja), srebrnjak iz 1770. godine, dva bakrena novčića iz 1790. i 1795. godine, medaljica s Gospom i sv. Anom te „Agnus Dei“. Jedini prikaz starije kuće Brlić nalazi se na nedatiranom akvarelu Milice Brlić, iz kojega se da zaključiti da je bila barokna jednokatnica s velikim, polukružno zaključenim kolnim ulazom u središnjoj osi te dućanima na bočnim stranama u prizemlju. Na katu su u pravilnom ritmu bila raspoređena četiri prozora. Na visokom dvostrešnom krovu vidljive su dvije krovne kućice, a na njegovu sljemenu simetrično postavljena dva dimnjaka s dekorativno oblikovanim kapama. Ova je kuća uništena u požaru koji je 8. lipnja 1882. godine navodno izazvala neugaše-

na svijeća na tijelovskom oltaru postavljenom u veži. Kuća je bila osigurana, pa je od naknade Ignjat Brlić dao sagraditi današnju kuću.

Izgradnja nove kuće trajala je od 1883. do 1885. godine. Nakon uništenja stare kuće, obitelj je dokupila još zemljišta te podigla novu, zidanu kuću. Iako je danas posljednja u nizu, kuća je bila podignuta otprilike na sredini istočnog oboda jugozapadnog građevnog bloka uz središnji gradski trg. S južne strane uz nju je 1907. godine bila izgrađena jednokatna uglovnica obitelji D'Elia, srušena u bombardiranju Broda tijekom Drugog svjetskog rata. Sa sjeverne strane blok su nastavljale jednokatnice trgovaca Mile Lackovića i Maksima Rakasovića. Sa stražnje strane, na dvorište kuće Brlić vezalo se dvorište kuće Milčić, koja je danas jedina sačuvana na toj strani bloka.

Prilikom postavljanja kamena temeljca nove kuće, sastavljena je spomenica koju

su potpisali dr. Ignjat Brlić, njegovi nećaci i posinci Vatroslav i Dobroslav, graditelj Adolf Godt i pisar Josip Kaupp.

Spomenica je datirana 23. kolovoza 1883. godine, kada je započela gradnja. Kuću je zidao potpisani graditelj Adolf Godt, prema projektu arhitekta Mathiasa Železnjaka, kako je i upisano na kamenoj ploči ugrađenoj u nišu glavnog ulaza. Projekt za izgradnju kuće, datiran u ožujak 1883. godine, danas je izgubljen, međutim sačuvana je kopija njegova prerisa iz 1975. godine, koja prikazuje tlocrt podruma, prizemlja, prvog kata i krovne kuće. O tijeku i pojedinostima izgradnje svjedoči građevinska dokumentacija i troškovnici sačuvani u Arhivu obitelji Brlić.

Prema ugovoru, potpisanom 7. srpnja 1883. godine, između dr. Ignjata Brlića i graditeljskog majstora Adolfa Godta, graditelj se obvezao da će do kraja studenoga 1883. godine postaviti kuću pod

krov, a da će građevina u potpunosti biti dovršena, očišćena i spremna za priopredaju do kraja 1884. godine. Ugovorom je uključeno najprije rušenje stare kuće i raščišćavanje materijala, a zatim zidanje novog građevinskog objekta, uključujući i pomoćne zgrade, prema predloženom i odobrenom planu. Ugovorom su specificirane vrste poslova, načini izvedbe, ugovoreni iznosi, početak i rokovi izgradnje, trajanje jamstva izvođača, uvjeti nabave materijala, te modalitet i rokovi isplate. Ugovor je zaključen 30. travnja 1884. godine kada je Godt primio posljednju uplatu u iznosu od 100 guldena, čime je u potpunosti podmiren njegov račun. U travnju 1884. godine, dr. Ignjat Brlić isplatio je račun za građevni materijal poduzeću iz Beča u iznosu od 1291 guldena i 68 krajcara, iz kojeg se čita da je kupljeno ukupno 61.960 opeka, 3.800 opeka za popločavanje, 100 šupljih opeka te 5000 crjepova. Iz Beča su također naručene cementne ploče, kamen za popločenje te žaluzine za prozore. Uz ugovor, sačuvane su ponude, troškovnici i računi za izvedbu različitih elemenata građevine. U troškovniku i ugovoru o stolarskim radovima, potpisanom u studenome 1883. godine sa stolarom Stjepanom Krznarićem, navedeni su ugrađeni elementi stolarije, a s majstorom Josipom Šimićem su ugovoreni bravarski radovi. Kuća je sigurno bila dovršena do 5. rujna 1884. godine, kada su članovi građevinskog i zdravstvenog povjerenstva izašli na očevid te, nakon pregleda kuće, predložili izdavanje dozvole za "stanovanje i porabu prostorijah".

(nastavlja se)